

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike — inserati do 80 petiti vrt & Din 2, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3, večji inserati petiti vrt & Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Amerika pripravljena na vse:

Še eno milijardo dolarjev za oboroževanje

Rekorden proračun Zedinjenih držav v povojni dobi — Poleg rednih izdatkov je določena še ena milijarda za povečanje vojske in mornarice — Zaradi mednarodne napetosti smatra Roosevelt naglo oborožitev za potrebno

Washington, 7. januarja. br. Predsednik Roosevelt je na konferenci gospodarskih strokovnjakov napovedal, da bo imela Amerika za prihodnje proračunsko leto rekorden proračun povojne dobe. Proračun, ki se sedaj sestavlja, bo za skoraj eno milijardo dolarjev večji od sedanjega proračuna. Skoraj ves ta povečanje je namenjen v oboroževalne svrhe. Predsednik Roosevelt smatra, da sedanji mednarodni položaj nujno narekuje Zedinjenim državam Amerike, da se pripravijo na vse in tudi na vojno, da bi v danem primeru mogle uspešno braniti svojo varnost in neodvisnost. Za potrebe narodne obrambe bo morala vlada vrhu tega zahtevati še naknadne kredite. Za

mornarico je v novem proračunu predvidenih 570, za vojsko pa 418 milijonov dolarjev. Poleg tega so že v letošnjem proračunu predvideni veliki krediti za izgraditev novih vojnih ladij in ojačenje vojne letalstva.

Demokratski senatorji so razen tega sestavili predlog glede osnovanja posebne atlantske mornarice. Moč te mornarice naj bi bila enaka moči tihomorskega brodogoja. Ta mornarica naj bi bila sestavljena iz bojnih ladij, ene matične ladje za letala po 25.000 ton, 17 križark, 40 rušilcev, 35 podmornic, 15 pomožnih ladij in minonoscev in 125 vojnih letal.

Istočasno se bo nadaljevalo izvajanje lani sestavljenega pomorskega pro-

grama, ki predvideva za letošnje leto zgraditev 18 novih vojnih ladij.

Sporodno s to reorganizacijo vojne mornarice se bo reorganizirala tudi vojska. Osnovanih bo več motoriziranih divizij in tako zvanih brzih bataljonov. Topništvo dobi nove dalekometne topove, razen tega pa bo zgrajenih še cela vrsta novih obalnih oporišč. Posebno pozornost posvečajo obrambi napadov iz zraka. Po vsem ozemlju bodo razmeščene protiletalske baterije in zgrajena nova letalska oporišča.

London, 7. januarja. Po poročilu iz Washingtona je ameriška vlada sklenila povečati svoje oporišče na Havajskih otokih. Zaenkrat namerava tja-

kaj poslati 42 najnovejših bombnikov in izvidniških letal. Prva skupina 18 letal s 100 moč posadke pride na Havajske otoke 19. januarja.

Japonci pa 4 milijarde

Tokio, 7. januarja. List »Jomiuri« piše o oboroževalnem vprašanju in ga spravlja v zvezo z govorom predsednika Roosevelta. List piše med drugim, da so Zedinjene države Severne Amerike z Veliko Britanijo odgovorne za vse oboroževalno tekmovanje v sedanjosti. Kakor se doznavajo, bo sedaj tudi japonska vlada predložila parlamentu zakonski predlog o novih dodatnih kreditih za vojsko in mornarico v znesku 4 milijard jenov.

Chautemps predlaga socialno premirje

S posebnim zakonom naj bi se poravnali vsi spori med delodajalci in delavci ter zagotovila doba mirnega gospodarskega razvoja

Pariz, 7. jan. br. Preko tiska je danes naslovil ministrski predsednik Chautemps na delavce in delodajalce apel, naj bi se sklenilo socialno premirje. Česte stavke delavstva so položaj do skrajnosti poostrele in ustvarile stanje, ki resno ogroža blaginjo in varnost Francije. Po gospodarskem ozdravljenju se hoče sedaj vlada posvetiti ureditvi socialnih prilik v državi in apelira zaradi tega na delavstvo in delodajalce, da jo pri tem podprejo. Vlada želi, da bi se ustvarilo socialno premirje, ki bi ga vlada potrdila in v obliki zakona predložila v odobritev tudi parlamentu. Za zakon naj bi bil v bodoče osnova razmerja med delavci in delodajalci in ta zakon bi moral slediti francoski državljan brez pogojno opozoriti.

V zvezi s tem apelom sta imela podpredsednik vlade Blum in notranji minister Dor-

moy sinoči dolg razgovor z generalnim tajnikom delavske strokovne zveze, s katerim sta razpravljala o osnovah takega socialnega premirja, ki naj bi Franciji zagotovilo za daljšo dobo miren gospodarski razvoj.

V tisku je bil apel predsednika vlade sprejet deljeno. Desničarski listi naglašajo, da delodajalci nikdar niso bojkotirali socialne zakonodaje, da pa je krivda na vladi, če je avtoriteta zakonov padla, ker je mirno dopuščala, da so delavci s stavkami izvajali nekako diktatorstvo. Delodajalci bodo podprli vsako akcijo, ki stremi za tem, da se vsi spori pravilno uredijo. Levičarski listi sicer pozdravljajo pobudo vlade, vendar pa že vnaprej stavijo zahteve, ki jih smatrajo delodajalci za popolnoma nesprejemljive. Vsekakor pa si bo vlada pridobila veliko zaslugo, če se ji posreči doseči premirje, kakor ga predlaga Chautemps.

Nov Chamberlainov mirovni načrt

Osnova bo Van Zeelandovo poročilo

Pariz, 7. januarja. b. Kakor znano, bo Edena, ki je odšel na dopust, začasno nadomestil premier Chamberlain. V zvezi s tem so se razširile v tujaknjem časopisju senzacionalne vesti o nekem novem mirovnem načrtu angleškega premiera. »Intransigence« doznavajo celo podrobnosti tega načrta, ki jih navaja v naslednjih 5 točkah: 1. Sklene naj se gospodarski sporazumi, katerega osnova naj bo rezultat ankete bivšega belgijskega ministrskega predsed-

nika Van Zeelanda. 2. Pod vodstvom vlad v Londonu, Parizu, Rimu in Berlinu naj se stvori nekaj direktijskih odborov veselih. 3. Likvidirajo naj se nekatere dolge versajске miru, ki so po razvoju postale brezpredmetne, obenem pa naj se izvede reforma pakta DN. 4. Zaradi razprave o nemških kolonialnih zahtevah naj se skliče posebna mednarodna konferenca. 5. Začne naj se spet s politiko oborožitvenih omejit-

Novi japonski mirovni pogoji

Nemški poslanik na Kitajskem posreduje

Hankov, 7. jan. AA. Razširil se je glas, da so Japonci poslali kitajski vladni novo mirovno ponudbo, kateri so japonski pogoji nekoliko spremenjeni. Včeraj se je nemški poslanik na Kitajskem dvakrat sestel z maršalom Čangkaikom, najbrže v zvezi z novo japonsko ponudbo.

Japonsko prodiranje v Šantungu

Sanghaj, 5. jan. e. Japonski vojaški krogi potrjujejo vest, da so Japonci pri prodiranju iz severnih pokrajin proti jugu zavzeli Čuču na progi Tiencin-Pukov. Sedaj se naglo bližajo Hsičovu, kjer se križata dve veliki železniški progi, od Tiencina proti Nankingu in od Hajkova proti Kajfengu. Čim bodo zavzeli to važno železniško križišče, bo vsekakor pod njihovo kontrolo malone ves Šantung.

Cingtau so Kitajci pričeli že zapuščati. Kitajska vojska se naglo unika proti jugu ter namerava zatem zaviti proti zapa-

Ruski letalci v kitajski službi

Sanghaj, 7. jan. AA. Nad 100 ruskih letalcev je prispelo na Kitajsko, da bodo služili v kitajski armadi. Večino so jih poslali v Kanton. Pravijo, da je v pokrajino Kansu in Sansu prispela tudi večja posiljka ruskih letal, del ruskih letal je pa tu v Hankovu.

Potovanje Vorošilova na Daljni vzhod

Pariz, 7. jan. AA. »Matin« poroča iz Moskve, da bo odpravljal maršal Vorošilov v kratkem v Vladivostok.

Strupen mraz po vsej državi

Na jugu temperatura še pada, pri nas je pa mraz že popustil — Toplejši val na Pohorju

Ljubljana, 7. januarja.

Včerajšnji dan je bil najmržljiviši dan letošnji zimi. Že v sredo zvečer je živo srebro zdrknilo znatno pod ničlo in se je temperatura gibala med 16—18 stopinj pod ničlo. Včeraj jutraj pa je pritisnil strupen mraz tako, da je toplota pri pošti ob 11. jutraj kazal 16° pod ničlo in se ob 11. je temperatura znašala —14. Na aerodromu so celo zabeležili —21. Proti večeru je začel mraz popuščati in okrog 19. je bilo samo še 9° mraza. Najhušji mraz je zabeležila Planica, kjer so imeli 23° pod ničlo.

Pomoči se je ozračje spet hladilo in davi smo imeli drugi najmržljiviši dan letošnje zime, saj je znašala jutranja temperatura —15.6, torej za štiri desetinke manj, kakor včeraj. Dunaška vremenska napoved pravi, da bo mrzlo vreme v Sre.nji Evropi trajalo še naprej, dočim poročajo preko Curia, da je začela s severozapada prodirati toplejša struja nad Evropo, ki je zajela že vso Anglijo, severno Francijo, zapadno Nemčijo in severozapadno Švico in se bliža tudi nam. Zdi se, da je skrajni rob tega vala že zajel naše kraje, kajti na Pohorju so davi že beležili znatno nižje temperature in so imeli n. pr. pri Sv. Treh kraljih le 4° pod ničlo. Pri nas se je začelo oblačiti. Na Gorenjskem je davi pritisel še hud mraz, davi je tudi tu temperatura nekoliko popustila. Planica je imela 16° pod ničlo. Naj-

nižja temperatura v dravski lenovini pa je bila davi zabeležena na Bohinjskem jezeru, kjer so merili —18°.

Se hušji mraz kakor pri nas pa je zavladal na jugu naše države, kjer sta Novi Sad in Sarajevo zabeležila najnižjo temperaturo. V Novem Sadu so imeli včeraj 25° pod ničlo, v Sarajevu pa davi tudi —25°. Mrzli val je zajel tudi Beograd, kjer je danes jutranja temperatura znašala —23°. Hud mraz vladal tudi na Jadranu, saj je celo na Rabu 5° pod ničlo. V Zagrebu, kjer so imeli včeraj okrog 15 stopinj mraza, je davi znašala temperatura 11 stopinj.

Iz Škofje Loke nam poročajo, da so imeli tam včeraj najmržljiviši dan letošnje zime in da je bilo jutraj —18°. V Zireh pa celo —22°. Seššica je pod mostom brinjskega škofa Leopolda tik pod tovarno »Šešir« skoraj popolnoma zamrznila. Iz raznih krajev prihajajo poročila o zmrzničenju divjačin in pticah, ki ne morejo prenašati tako hudega mraza.

ZAMUDE VLAKOV

Hud mraz povzroča seveda zastoj v železniškem prometu in imajo vlaki precejšnje zamude, zlasti brzovlaki. Že včeraj je prispela večina vlakov z velikimi zamudami v Ljubljano, današnji ekspres iz Beograda je imel kar 20 minut zamude, brzovlak 90, jesiški brzovlak pa 70 minut. Osební vlaki imajo le neznatne zamude.

Led porušil pontonski most pri Sremski Mitrovici

Mraz je napravil tudi drugod obilo škode

Zagreb, 7. jan. o. Po hrvatskih krajih vladajo vedno izredno hud mraz. Poleg manjših nesreč je zadela Sremsko Mitrovico danes prava katastrofa. Na Savi se je nabralo toliko ledu, da so nastale pred pontonskim mostom, ki vže Sremsko in Podrinsko Mitrovico, cele gore ledu. Most ni mogel vzdržati pritiska in se je danes porušil. Z ledom vred je voda odplavila tudi vse čolne in esetavne dele mostu, tako da ima mestna občina nad 200.000 Din škode. Boje se, da bodo pontonski čolni, obdani z ledom, ogrožili sedaj tudi še druge mostove na Savi in bodo morali lad najbrže razstreliti, da ne bo večjih nesreč. Veliko škodo je napravil led tudi na Neretvi. Iz Metkovića poročajo, da so uničena skoraj vsa pripravljana dela za zgraditev luke Ploče. Tudi na Dunavu in Tisi so se pojavile velike gore ledu. Temperaturi je še vedno v znaku padanja in je mraz danes še bolj pritisnil. V Sarajevu so imeli danes 25. v Osijeku 21, na Sušaku pa 5 stopen pod ničlo. Iz dalmatinskih krajev poročajo, da so pritisnile na obale tolike množine rib, ki so zaradi mraza po polnoma omamljene, da jih love kar z rokami.

Milan, 7. jan. w. V Italiji že desetletja ne pomnijo tako ostre zime, kakor je zavladala te dni. V gornji Italiji je mraz dolejš zahteval že deset smrtnih žrtev. V Savonni je kazal danes toploter 18. v Dolomitih 20, na brennerskem prelazu pa celo 28 stopen pod ničlo. V Benetkah so zamrzle vse lagune. Na Reki se je zaradi poldnevne ulice ponesrečilo sedem ljudi, ki so jih morali prepeljati v bolnico.

Praga, 7. januarja. br. Po vsej Češkoslovaški še vedno traja izredno huda zima. Danes so zabeležili na Češkem 21 do 24. na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji 25. v Hustu 30, v Voloveni 28 in v Nitri 26 stopinj pod ničlo.

Varšava, 7. januarja. Na Poljskem je pritisnil neznatno hud mraz. V južnopolskih hribovih imajo —32 stopen pod ničlo. V okolici Varšave sta zarila goste megle trčila dva tramvajska voza, 14 oseb je ranjenih.

Uradno vremensko poročilo

po stanju z dne 7. t. m.

Rateče-Planica, 870 m: —16, pooblačeno, pršič, 100 cm.
Planica — Tamar, 1108 m: —14, jasno, pršič, 100 cm.
Kranjska gora, 810 m: —13, barometer pada, pooblačeno, mirno, pršič, 70 cm, sankaljšče in drsaljšče uporabno.
Erjavčeva koča na Vršču, 1501 m: —15, jasno, severovzhodnik, pršič, 120 cm.
Dovje-Mojstrana, 650 m: —12, oblačno, mirno, srež, 35 cm.
Sv. Janez v Bohinju 530 m: —18, solnčno, mirno, srež, 50 cm.
Zlatorog v Bohinju 530 m: —17, jasno, mirno, srež, 50 cm.
Dom na Kofčah 1500 m: —12, solnčno, 20 cm pršica na podlagi.
Dom na Kravcu 1700 m: —13, solnčno, mirno, srež, 120.
Velika Planina 1558 m: —13, solnčno, mirno, srež, 110.
Dom na Komni, 1520: —15, solnčno, srež, 150 cm.
Skalaški dom na Voglu, 1540 m: —16, solnčno, mirno, srež, 155 cm.
Dom na Polzevem, 620 m: —11, barometer se dviga, solnčno, mirno, pršič, 25 cm.
Koča na Kureščku, 833 m: —12, solnčno, mirno, 5 pršica na 40 podlage.
Sv. Marjeta v Zbebeh, 488 m: —16, solnčno, srež, 20 cm.
Pohorski dom, 1030 m: —5, jasno, jugozapad, pršič, 25 cm na podlagi.
Mariborska koča, 1080 m: —5, jasno, zapad, 25 pršica na 40 podlage.
Ruška koča, 1249 m: —5, solnčno, jugozapad, 25 pršica na 40 podlage.
Koča pri Sv. Treh kraljih, 1191 m: —4, solnčno, vetrovno, 20 pršica na 30 podlage.
Penstion Lobnica, 950 m: —5, pršič, 25 cm.

Politični obzornik

Dr. A. Gosar

o »samovladi Slovencev«

Znana katoliška revija »Cass«, ki je glasilo »Leonove družbe« v Ljubljani, objavlja v svoji zadnji številki dolgo poročilo o kulturno-socialnem tednu, ki so ga priredila katoliška akademska društva »Danica«, »Zarja« in »Savica« v Bohinju. Na tem sestanku, ki se je vršil že poleti večinoma na trati okrog cerkve sv. Janeza v Bohinju in ki se ga je udeleževalo po zatrevanju »Cassa« 150 do 200 katoliških inteligentov, so razpravljali o prav zanimivih vprašanjih. Tako so govorili: prof. St. Cajnkar o temi »Katoličan v sodobnem svetu«, prof. Fr. Koblar o »Svobodi duha in kulturni rasli«, prof. M. Miklavčič o »Komunizmu, fašizmu in občestvenosti«, dr. J. Mohorič o »Krizi moderne demokracije«, dr. A. Breclj o »Slovenstvu«, prof. J. Solar o »Kulturnih ciljih in zahtevah Slovencev« itd. Ena najbolj zanimivih predavanj je bilo ono vseučiliškega profesorja dr. Adreja Gosarja, bivšega ministra, o »Vprašanju samovlade Slovencev v okviru Jugoslavije«. O tem predavanju poroča »Cass«: »Predavatelj je podal najprej zgodovinsko analizo zadnjih 20 let v pogledu naše večje ali manjše samovlade. Zanimivo je, kako smo tu tavali v nejasnosti in to v dobi, ko so se stvari odločevale. Kako čudno krivljasta je pot od slovenske narodne vlade preko vidovdanske ustave in centralizma do oblastnih samouprav in od tod do banovin in njenih področij! — V drugi polovici predavanja je govornik razmišljal, kako je mogoče najbolj smotrno uveljaviti samovlado Slovencev. Izhodišče mu je odločil demokratično pojmovanje države, ki prisloja vso oblast najprej državi in je priznava nižjim enotam le toliko, kolikor je država njim odstopi. Pravilno je sociološko izhodišče, ki obstoji v tem, da ima država in imajo razne komunalne enote same po sebi določen krog nalog in dolžnosti, s tem pa tudi pristojnosti in ni treba, da bi jo šele od države dobivale. Za popolno uresničenje naših teženj je nujno potrebna izprememba ustave. Vendar se da v okviru obstoječih ureditev precej izpeljati. Seveda pa se ne da izvesti s tako zvanimi banovinskimi samoupravami, težje vprašanje je drugje, v tem namreč, da dobimo banovinske zbornice, ki naj bi jim bili odgovorni bani, da bi na ta način imeli zaslobo v obrambi ljudskih zahtev. Samo na ta način je mogoče misliti na učinkovito decentralizacijo državne uprave in potem na resnično samoupravo... Za končno rešitev, ki je mogoča le po izpremembi ustave, postavlja načelo, da ni važno izdelovati konkretne načrte, ki so lahko po svoji obliki različni kljub istim osnovam, temveč je treba najprej razčistiti nekatera izhodna vprašanja. To sta predvsem dve: 1. da hočemo Slovenci, Hrvati in Srbi ostati, kar smo, in 2. da se hočemo sami vladati in noben od njih ne trpi hegemonije drugega, temveč se hoče vladati sam. Naš cilj mora biti: čim popolnejša samovlada v okviru Jugoslavije...« — Ako je »Cassovo« poročilo točno, se dr. Gosarjeva koncepcija o državni preureditvi blizu dr. Mačkovi zamisli o ureditvi države.

Cerkev

in ženska emancipacija

Pod zaglavjem »Robovanje ali zaščita?« razpravlja »Katoliški tjednik«, glasilo sarajevskega nadškofa dr. Šariča, o ženski emancipaciji. Takole piše: »Žena je danes v časti, vsaj v teoriji. V praksi je morda ponižana, kakor še nikdar. Ukradli so ji čast. Ne spoštujejo je, Ortopli so je vseh višjih atributov in postopajo v glavnem ž njjo kakor z živaljo za zabavo. Brezvestno jo zlorabljajo: duhovno, materialno in telesno... Običaji vseh narodov so ženo pripelovali na dom, hišo in na rodbinsko družino... In da je imelo človeštvo v tem oziru prav, dokazuje najbolj žalostna uporaba moderne ženskega naraščaja, ki se je »osvobodilo« od te rodbinske in hišne discipline. Propada v masah. Ginejo hektombe... Brez nadzorstva in discipline se ljudje zapuščajo in kvrcijo. Alt pri ženski je to nadzorstvo naravnost vprašanje eksistence. Brez nje je ženski svet izročen moralni in socialni propasti.« »Katoliški tjednik« zaključuje svoja izvajanja: »Evo, zato ne bo cerkev nikdar osvojila blaznih fraz o emancipaciji žene, zlasti pa ne ženske mladine!« — Kakor je iz navedenega razvidno, ženski svet v svojem pokretu za emancipacijo in ravnopravnost z moškimi ne more računati na pomoč in podporo cerkve!

n a r o č a j t e »Slovenski Narod«!

Borzna poročila.

Curij, 7. januarja. Beograd 10, Pariz 14.6525, London 21.585, NewYork 431.845, Bruselj 73.275, Milan 22.725, Amsterdam 240.80, Berlin 178.95, Dunaj 80.80, Praga 15.10, Pariz 82, Bukarešta 8.95.

Kino MATICA
Tel. 21-24

Največji glasbeni in pevski slager sezone!
Jeanette Mac Donald in Nelson Eddy v vefilmu
BELI JORGOVAN
(Valček strasti)
Radi ogromne dolžine filma
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri!
Radi stalno razprodanih predstav rezervirajte vstopnice.

17. Slovanski večer

Pokrovitelj
Nj. Vel. kralj
Peter II.

15. januarja 1938
ob 20. uri na Tabornu

Zrtev tatinskega demona

Po 3 letih kazni v Begunjah je oplenila trem gospodarjem stanovanje in plen odpeljala z vozičkom

Ljubljana, 7. januarja. Lani na lesem je sluzkinja Danica Tomašič iz Dolane pri Metliki zapustila kazniščnico v Begunjah. Prestala je 3 leta strogega zapora. Zopet je bila svobodna in poiskala si je službo. Najbolje je imela trden namen postati poštna črna človeška družba, to a tatinski demon v njej se je kmalu ogledil in zahteval svoje. Ravno primer je sluzkinja potrjuje znano mnenje kriminalistov, da lahko zovornico o prirojenih nagnjenih zaradi katerih je nastal pogoj zločinca človeka. Kdor krade tujo imovino, je za družbo zločinca. Kdor krade čeprav bi mu ne bilo treba krasti, ker ima možnost za pošteno preživljanje z delom, je na izvirni zločinski tip. Družba je tak organiziran da skuša tako ljudi izločiti iz svoje občestve. Zaprta jih in jih obseja na stroge kazni. Po prestani kazni pridejo taki ljudje zopet v družbo in izkaže se da jih kazneni ni prav nič poboljšala. Vsi številni povratniki, ki defilirajo dan za dnem pred sodniki so živ dokazi, da kazni ljudi s protisocialnimi instinkti nikakor ne poboljša. Morja kareza izmed njih duševno in telesno ete in ubije tako da ne more biti, četudi ni hotel niti postati niti nepošten član človeške družbe, toda o poboljševalnem učinku kazni se človek kar ne more prepričati ako preiskuje o življenju ljudi, s katerimi ima parafraz stalno opravila.

Sluzkinja Angela je bila nekaj časa vzor na delavca, potem ko je zapustila kazniščnico Eden izmed gospodarjev, ki za je okradla, je izpovedal da tako pridne sluzkinje se ni imel pri hiši. Lani se je tudi raztežljivi in in je zaradi da se je kar ka dila za njo. Se plače ni zahtevala rekla je da bo naš vse zadovoljna, ako bo imela hrane in postalo čez zimo. Gospodar ji je na obljubil sam od sebe 300 do na mesec, ako se bo držala. Sluzkinja Angela je imela vse možnosti, da postane dober in koristen član človeške družbe, a tatinski demon v njej se je nenadoma ogledil. V kazniščnici se razbije ni trenirala z bom proti temu demonu, zato mu je takoj podlegla. Naenkrat vprašanje, ali je krivica, ako je sama zrtve demona, ali je njena krivota zaradi tega večja ali manjša. Za naravni je brez dvoma kriv, ker družba zahteva od človeka, da ob vsaki stvari gotovo nagrade, ki so po svojem učinku antielementalni.

V oktobru lanskega leta je Angela sluzila pri nekem Zorcu v Ljubljani. Ne-

kega lepega dne je gospodarju ukradla voziček, na katerega je naložila del gospodajevga premoženja kakor obli ko revije, perilo, hišne potreščine, itd. Izmakala je tudi 700 din v gotovini in z dobro naloženim vozičkom izginila. Zore ima 2580 din škode.

V novembru je bila že v Zrošah pri Begunjah. Kdo ve kaj jo je vlekel proti kraju, kjer se je pokorila tako dolgo. Mencinger Viktor in njegova sestra sta jo vzela v službo. Bila je nekaj dni vzorna delavka. Kar gledali so jo, tako je delala. V noči od 23 na 24. novembra je po sluzkinja izginila zopet z vozičkom, ki se bil težko obložen s plenom. Naložila je obleko, perilo, bučiko, volno, 7 litrov žranja, blago, jabolke, fižol itd. Vse to je našla v zaklenjenih sobi. Vrednost plena je znašala 5114 din.

Mencinger je drugo jutro naznanil tatvino ozračnikom in začel sam zasledovati tatvino. Peljal se je za njo s kočijo in jo dohitel pri Kranju. Nekaj plena je še dobil pri tatnici. Ko jo je vprašal, zakaj je kraila, je Angela odgovorila, da bi rada bila poštena, na se ne more premagati, ko jo prime da bi kraila. Priporočeval je, kako je Angela šla z njegovo materjo v cerkev mimo kazniščnice v Begunjah. Angela se je naredila nemno in ni vprašala neter kaj je ta velika hiša. Mati ji je odgovorila da je to kazniščnica za ženske. Kakšne ženske? ima se je Angela nasmehnila na nobeno ni viditi pri oknih, gotovo jih strogo drže. Tako rafinirana zna biti sluzkinja Angela, ki ji tatinski demon razvija dušo.

Po aretaciji je pa prišlo na dan, da je Angela okradla tudi neko Fende Marijo v Primorskem. Uporabila je isto metodo kakor v prejšnjih primerih. Ukradla je voziček in nanj naložila plen, ki je bil vreden 2788 din.

37 let stara Angela je naredila najboljši vtis ko je stala pred sodniki malega senata. Po znanosti bi jo človek ne imel za zločinko. V pretekli je vedno delovala tiho, na glavni razpravi je na vse priznala. Zagovarjala se je pa da pri Mencingerju soha iz katere je vzela obleko, ni bila zavestna da je nekaj ukradla, a za kazniščnico nekaj ga je na njej pri neki znanici. Solisti se ho se prepričalo ali je govorila resnico in ho zaslišalo se nekateri priče tako da ho vse temeljito pojasnjeno. Kati po kazenskem zakonu grozi Anzeli stroga kazen ročja.

Njegovega sina, ki je imel namen izostati za dva dni, je ta dan obšla zla slutnja. Odpravil se je domov in našel očeta mrtvega. Radi odstopanja v Francijo, se je pogreb rajnega Poženela vršil še naslednji dan. Na zadnji poti so ga spremlili rudarska godba in bližnji znanci.

Tragično preminuli Poženel je bil menda najstarejši naročnik Slovenskega naroda v dolini. Vsako popoldne ob treh je čakal pred Grčarjem na avto, ki je pripeljal časopis tudi zanj. Ohranimo nesrečno ženo prijazni spomin. Naj počiva v miru.

Š filmskega platna

Kino Union: Poj le meni. Slavna pevka miss Fuller (Grace Moore) se ne more vrniti iz Brazilije v New York, čakati mora na izseljeniško kvoto. Spozna se s slikarjem-poteputnikom, s katerim se poroči samo zaradi tega, da postane ameriška državljanka in da lahko odpotuje na festival v metropoli in naredi veselje svojemu stricu, ki je žrtvoval vse za šolanje svoje nečakinje. Slikar Grant je obložen pevko, še preden je osebno poznal, ko pa postane na ta čisto ameriški način njen uradni mož, se v nekvo resnično zaljubljuje in tudi ona najde v njem uresničenje svojega ljubaznega sna. Čeprav se nam zdijo dogodke ameriško romantični, ima dejanje polno dotikališč z resničnim življenjem, kakršnega doživlja slaven človek, ko se žrtvuje za svojo umetnost in za publiko, in kakršnega imo umetnik, ki bohem, ki je ostal zvest svoji umetni in se mu stoji proračanje umetnosti za denar. Človek uživa umetniško pesje slavne pevke; spretna režija, ki je umela združiti

filmsko in operno umetnost v lepo celoto, pa tudi nudi doživljaje ameriške širine, iz katere veje zdravje, moč in lepota. Oprema je razkošna, pevka Grace Moore je simpatična igralka, ne samo odlična pevka, njen partner Grant pa vzhajajoča zvezda na ameriškem filmskem nebu. Človek se čudi, da pri takem filmu v dvorani ni gneče.

Kino Ideal: Mračni posl. Vohunski film v angleški režiji. V glavni vlogi vidimo znanega Conrada Veidta, bivšo veliko zvezdo nemega filma. Njegova partnerica je komaj odkrita angleška filmska zvezda Vivian Leigh. Prizorice je Stockholm, kjer so imele bojujete se države med svetovno vojno svoje vohune in vohunske organizacije. Lastnica močnega salona Madelein vohuni v resnici za Francijo, čeprav je v službi nemške vohunske organizacije, katere tajni vodja je baron Marwitz (Veidt), čeprav ga poznejo v mestu le kot na smrt obsojenega nemškega dezertarja. Marwitz in Madelein se razkrinkata, obenem se pa vzljubita. Vsa stori svojo dolžnost. Marwitz ujamejo na morju, ko hoče aretirati Madeleina. Dober vohunski film je vedno zmotan po dejanju, ker so vohunski posl sami na sebi zamotani, a dober režiser mora kljub temu gledalca po logični in verjetni poti dobro voliti od dejanja do dejanja. V tem filmu zamotanost dejanja spravi gledalca v zmedo in nerazpoloženo. Angleška režija je, lahko rečemo, preveč gledališka. Prav malo uporablja detail, a katerim je dosegla ameriška in francoska režija največje efekte. Conrad Veidt je v tem filmu povsem neizpolnjen, da bi bil zaradi svoje markantnosti gotovo hvaljen objekt tudi za zvočni film. Zaradi nefilmске in težke režije je film torej dolgočasen.

teri sta bila zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Florjan. Hkrati so bili o tragični smrti Ernesta Sarka obveščeni tudi njegovi domači, ki stanujejo v Bolgarski ulici. Na odredbo komisije je bilo truplo prepeljana v mrtvašnico k Sv. Krištofu, odkoder bo pogreb na pokopališče k Sv. Križu danes popoldne.

Pokojni Ernest Sark, ki je bil pristen Ljubljancin in v mestu splošno znan, je že dolgo bolehal za neozdravljivo boleznijo v grlu. Zadnji čas so se boleznj pridružile še gnotne skrbi, zaradi česar je postal čedalje bolj potrt in je slednjič obupal. Zastrupil se je z veronalom, ki ga je zaužil veliko količino. Pokojni je bil star 57 let.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Petek, 7. januarja katoličani: Valentin

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Cvetoči španski bezeg — Beli Jorgovan

Kino Ideal: Mračni posl

Kino Sloga: Peter v snegu

Kino Union: Poj le meni!

Kino Šiška: Misterij Pariza

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Martijn trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Orpod sita

Pravijo, da je lastninski čut človeku prirojen. Morda. Lahko bi tudi rekli, da mu je prirojen. A pustimo to. Ta čut je povzročil že mnogo gorja, zaradi njega se je prelilo že mnogo krvi in še mnogo je bo prelite. Koliko bridkosti, jeze, sovraštva in zločinov bi bilo ljudem prihranjenih, če bi ne bilo lastninskega čuta. A biti mora, ker bi brez njega ne bilo mogoče urediti človeške družbe po zdaj veljavnih nazorih in redu.

Lastninski čut sam po sebi ni nobena nesreča, če ni preveč razvit. Njekje na slovenski zemlji so pa stali oni dan na kolkah nabite tablice, na katerih je bilo napisano, da je smučanje in šarkanje po snegu prepovedano. To je menda edinstven primer na vsem božjem svetu, da prepoveduje neko uporabo snega na svoji zemlji. Je pa značilen ta primer, ker nam jasno kaže, kam lahko zepelje človeka preveč razvit lastninski čut. Dosledno temu bi moral dotični posestnik prepovedati tudi pticam letati po zraku nad njegovo zemljo, mišim in krtom pa riti po njegovi zemlji. Tak človek se nekako sam izločuje iz občestva ljudi, saj jim ne priznava niti pravice stopiti na sneg, ki ga je nebo nasulo na njegovo zemljo.

Iz Celja

—c O Trbovljah bo predaval drevi ob osmih v dvorani Delavske zbornice v Celju pisatelj in novinar g. L. Mrzel iz Ljubljane. Predavanje, ki ga priredi Jugosl. akademsko društvo v Celju, je dostopno tudi širši javnosti.

—c Zrtev napadalec. Pri Sv. Pongracu pri Grižah so v nedeljo štirje domači fantje s stoli napadli 26-letnega sina posestnice, Josipa Poteka iz iste vasi ter mu prizadejali 12 cm dolgo rano na čelu in poškodbo pod levim očesom. Poteka so oddali v celjsko bolnico.

—c Nesreča ne počiva. Na Trilnem pri Rogatu je padel triletni brusačev sin Drago Kores v sredo s peči v posode kropla in se hudo oparil po roki. V cinkarni v Celju je v sredo okrog pol 11. doprle stroj zgrabil 39-letnega delavca Lovra Eša s Sp. Hudinje za levo roko in mu odrezal mezinček. Istega dne si je Viljem Mikeln, dinar brez stalnega bivališča, pri padcu na zamrznih tleh poškodoval rebra na levi strani. Pred dnevi je padel 46-letni posestnik Franc Rak iz Podvrha pri Braslovčah v bližnjem gozdu in si zlomil več reber na levi strani. Ko je šel 26-letni trgovec zastopnik Marcel Rožanc iz Celja v sredo popoldne v garažo po avtomobil, je padel na zamrznih tleh tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v gležnju. Istega dne je padel 27-letni posestnik Ivan Vengust v Laški vasi pri štorah na poti v klet in si zlomil levo nogo nad členkom. V tovarni Metalne delniške družbe v Gaberju je padel delavec Velčko Andjič iz Beran pri delu v vrelu tekočino in se hudo opeknil po telesu. V Šostanju si je 16-letna posestnikova hčerka Marija Kunrova pri padcu na polkih tleh zlomila desno nogo. Ponesrečenec se zdravilju v celjski bolnici.

—c Smuški dan v Celju bo šele 23. januarja. Za nedeljo 9. t. m. določene smuške tekme za prvenstvo Celja v izvedbi vseh celjskih klubov so zaradi neugodnih snežnih razmer preložene na nedeljo 23. t. m. in se bodo vršile ob priliki banovinskega in podsvaznega slaloma pri Celjski koči.

—c Smuški dan v Celju bo šele 23. januarja. Za nedeljo 9. t. m. določene smuške tekme za prvenstvo Celja v izvedbi vseh celjskih klubov so zaradi neugodnih snežnih razmer preložene na nedeljo 23. t. m. in se bodo vršile ob priliki banovinskega in podsvaznega slaloma pri Celjski koči.

—c Smuški dan v Celju bo šele 23. januarja. Za nedeljo 9. t. m. določene smuške tekme za prvenstvo Celja v izvedbi vseh celjskih klubov so zaradi neugodnih snežnih razmer preložene na nedeljo 23. t. m. in se bodo vršile ob priliki banovinskega in podsvaznega slaloma pri Celjski koči.

—c Smuški dan v Celju bo šele 23. januarja. Za nedeljo 9. t. m. določene smuške tekme za prvenstvo Celja v izvedbi vseh celjskih klubov so zaradi neugodnih snežnih razmer preložene na nedeljo 23. t. m. in se bodo vršile ob priliki banovinskega in podsvaznega slaloma pri Celjski koči.

—c Smuški dan v Celju bo šele 23. januarja. Za nedeljo 9. t. m. določene smuške tekme za prvenstvo Celja v izvedbi vseh celjskih klubov so zaradi neugodnih snežnih razmer preložene na nedeljo 23. t. m. in se bodo vršile ob priliki banovinskega in podsvaznega slaloma pri Celjski koči.

—c Smuški dan v Celju bo šele 23. januarja. Za nedeljo 9. t. m. določene smuške tekme za prvenstvo Celja v izvedbi vseh celjskih klubov so zaradi neugodnih snežnih razmer preložene na nedeljo 23. t. m. in se bodo vršile ob priliki banovinskega in podsvaznega slaloma pri Celjski koči.

—c Smuški dan v Celju bo šele 23. januarja. Za nedeljo 9. t. m. določene smuške tekme za prvenstvo Celja v izvedbi vseh celjskih klubov so zaradi neugodnih snežnih razmer preložene na nedeljo 23. t. m. in se bodo vršile ob priliki banovinskega in podsvaznega slaloma pri Celjski koči.

—c Smuški dan v Celju bo šele 23. januarja. Za nedeljo 9. t. m. določene smuške tekme za prvenstvo Celja v izvedbi vseh celjskih klubov so zaradi neugodnih snežnih razmer preložene na nedeljo 23. t. m. in se bodo vršile ob priliki banovinskega in podsvaznega slaloma pri Celjski koči.

—c Smuški dan v Celju bo šele 23. januarja. Za nedeljo 9. t. m. določene smuške tekme za prvenstvo Celja v izvedbi vseh celjskih klubov so zaradi neugodnih snežnih razmer preložene na nedeljo 23. t. m. in se bodo vršile ob priliki banovinskega in podsvaznega slaloma pri Celjski koči.

Kongres Saveza muzičara v Zagrebu

Tudi godbeniki preživljajo pri nas težke čase — O čem so razpravljali na kongresu

Ljubljana, 7. januarja. Nedavno je bil v Zagrebu kongres Saveza muzičara kraljevine Jugoslavije, na katerem so bili zastopniki zagrebški, beograjski in ljubljanski podsavez v razmerju 8, 5 in 3 delegatov. Vsa poročila upravnega odbora in podsavezov ter nadzorne sveta so bila soglasno sprejeta ter je bil stariemu odboru podeljen absolutni Z obžalovanjem je občni zbor sprejel na znanje odstop dolgoletnega predsednika rektorja F. Lhotke in blagajnika prof. Lučića, ki jima je za njihovo poštovno in nesebično delo izrekel zahvalo. Namesto njiju je bil izbran za predsednika prof. Dragutin Arany, prof. Milan Graf pa za podpredsednika in blagajnika. Beograjski delegati so predlagali prenos sedeža saveza v Beograd, kar pa je bilo odklonjeno.

Kongres je razpravljal o vseh perečih in važnih strokovnih vprašanjih v zvezi z interesi posameznih sekcij Kongresu so prisostvovali tudi delegati UJME in je bil došen načelni sporazum med savezom in UJME. Razpravljali so tudi o zaposlitvi tujih godbenikov v naši državi, o podeljevanju koncesij in o zavarovanju članstva. Glede pokojninskega zavarovanja gledaliških godbenikov je bilo po daljši debati sklenjeno, da obišče posebni delegat iz Zagreba beograjski in ljubljanski podsavez z namenom, da se doseže enotno stališče vseh treh podsavezov v tej zadevi.

Zborovalci so zlasti pazljivo sledili referatu novega predsednika Aranya o po-

trebi saniranja vseh treh filharmonij in vseh stanju, ki je v težkem položaju. Predlagal je, da se tako kakor je bil uveden poseben enodinarski davek v kinematografih za gledališča uvede enodinarski davek na radio kot odškodnina v korist vseh treh filharmonij in glasbenikov sploh. Savezni odbor je bil po vsem, da nadaljuje s to akcijo, ki jo je predsednik že začel.

Organizacija Saveza muzičara kraljevine Jugoslavije obsega štiri sekcije, kompozicijsko, pedagoško, članstvo gledaliških orkestror in sekcijo salonskih godbenikov, razdeljena pa je na tri podsaveze, in sicer: zagrebški: predsednik prof. Umberto Fabri, podpredsednik Josip J. Malvić, tajnik Dragutin Kadinger; beograjski: preds. prof. Peter Krstić, podpr.:cs. Svetozar Gajić, tajnik Mihajlo Jakobin; ljubljanski: preds. Karlo Trost, podpreds. Frau. Stanić, tajnik Filip Bernard, blagajnik Ivan Hafner, gosposdar Ziga Wohltart in odborniki: Anton Neffat Janko Gregore, Slavko Korošec, Branko Flego, Zlatko Najzer, Srečko Dražil; nadzorni odbor: preds. Václav Laun in odborniki: Albert Jermol, Josip Pokorny, prof. Karlo Rupelj in Miljutin Negode.

Sedež saveza je v Zagrebu. Delokrog posameznih podsavezov se razteza takole: zagrebški na vse področje primorske, savske, vrbske in zetske banovine, beograjski na področje drinske, dunavske moravske in vardarske banovine in na mesta Beograd, Zemun in Pančevo, ljubljanski pa na področje dravske banovine.

SPORT

Uspešen nastop celovških hokejistov

Ljubljana, 7. januarja. Hokejska sekcija Ilirije je za letoš se stavila prav bogat spored, ki ga bo lahko zaradi neprestanega mraza v celoti izvedla. Predvčeršnjim in včeraj je imela v gostih znani celovški KAC. Ker bi bilo njegovo prvo moštvo za Ilirijo premočno nasprotnik in je tudi bilo angažirano v državnem prvenstvu, je nastopila rezervna garnitura. Celovčani imajo v hokeju že staro tradicijo in so že od nekdaj med vodilnimi avstrijskimi klubi. Zato je tudi rezervno moštvo popolnoma zadostovalo, da je prisililo Ilirijo k razvijanju vseh moči, a so gostje kljub temu odšli iz Ljubljane neporaženi.

Prva tekma se je odigrala pod žarometi. Domači so brez potrebe podcenjevali svojega nasprotnika. Ko so dosegli vodilni gol, so znatno popustili in je igra potekala nato do konca v naraščajoči premoči Celovčanov. Zlasti se je odlikoval hodoči trener zagrebških hokejistov Scherlau, edini igralce prvega moštva. V soigralcu Eberweilu je našel izvrstnega partnerja, s katerim sta uprizorila vrsto silovitih napadov, ki so prinesli številni izraz v poslednji tretjini. Tekma se je končala 5:1 (0:1, 1:0, 4:0) v korist gostov, vendar je izid po poteku igre nekoliko previsok, vsakakor pa zmagala zasluzena. Ilirija je igrala svojo najslabšo tekmo.

Povsem druga je bila silka v včerajšnji dopoldanski tekmi. Domači so hoteli sramotni mazač prvega dne izbrisati in so v igro vložili mnogo več poleta. Uspeh ni izostal. Po enakovredni igri, v katero so Ilirijani po nepotrebnem vložili trdo noto, se je tekma končala neodločeno 2:2, potem, ko so domači že volili 2:0. Kakor prvi dan, je bil tudi včeraj za končni izid odločujoči finiš, v katerem so bili Celovčani ponovno boljši. Posamezne tretjine so prinesle rezultate 1:0, 0:0, 1:2 in so verna silka dogodkov.

Občinstva je bilo zaradi občutno nizke temperature oba dneva skupaj le okoli 300. Tekmi je sodil g. Kos z nekoliko premalo avtoritete.

Včeraj se tudi bila tekma za zimski pokal in sicer v Zagrebu, kjer sta se

Tragedija osamljenega moža

Zagorje, 6. januarja. Vso zagorsko javnost je v sredo popoldne presenečila in pretresla vest, da si je vzel življenje 55 let stari upokojeni kočijaž pri TPD g. Franc Poženel. Po dolgoletnem službovanju pri TPD se je na neki vožnji ponesrečil in postal za delo nezmožen. Užival je pokojnino in rentnino, da je za rudarske razmere s 675 dinarji, kolikor je prejemal, lahko dobro živel. Lansk leto ga je s smrtjo žene, ki je dolgo bolehal, zadela prvi udarec. Kljub temu pa je ohranil svojo sicer nekoliko čudaško naravo in se mu ni poznalo, da bi bil zaradi izgube svoje žene posebno potrt. Vendar ga je pa že od takrat mučil občutek osamljenosti, čeprav sta s sinom, tudi rudarjem, živela v skupnem gospodinjstvu. Poženel je postal vedno bolj vase zaprt in zadružen. Toda samo včas, v težkih trenutkih. Potem pa je spet kazal nenavadno razbuzano zgovornost.

Zadnje dni je kazal precejšnjo potrtost, ker se je njegov sin odločil oditi v Francijo za delom. Najbrž sta se radi tega tudi sprila, toda ostalo je pri sinovi odločitvi, kar je povsem razumljivo, saj se mu je tam obetal boljši zaslužek. Kdo pa je mogel slutiti, da si bo mož vse to vzel tako k srcu.

V sredo popoldne ob 9. uri je Poženel vstal, se oblekel in najbrž namenil s svojo palico na izprehod. V tem trenutku se mu je moral um omračiti. Bog ve, kaj vse je premišljal poprej, morda se je v sinovi odločitvi, — čez noč se je bil odpejal sin nekam k sorodnikom — zavedel bodoče obupne osamljenosti. Videl se je zapuščenega in betežnega. Vzel je vrvi in jo privezal za kavelj nad štedilnikom. Potem je zlezal na štedilnik s podstavil še poleno, da ni stal na vroči plošči. Zadržal zanko okoli vratu in skočil proti tlem.

Našli so ga šele popoldne okrog dveh. Seveda mrtvega na vrvi, dve pedi od tal. Bil je že ves posinjel v lica.

TRGOVSKI PLES v soboto, dne 8. JANUARJA

Umetniški program v Trgovskem domu.

Negodje jazz, Odeon jazz-bar. Sprejem od 21.30.

Reklamacije vabil pri trdkah: Golob, Magdič in Sport-Kmet.

Tujski promet v škofji Loki

Mestna občina in TPD sta sestavila obsežen delovni program

Škofja Loka, 6. januarja. Udeležba na smotnem občnem zboru Tujskega prometnega društva v mestni posvetovalnici sicer ni bila velika, vendar se je pa pokazal na njem toliko optimizma in volje do dela, da po pravici lahko trdimo: Pravi ljudje so na pravem mestu. Imena mož, ki v naši javnosti nekaj pomenijo, so jamstvo, da bo tujskoprometno društvo ob tesnem sodelovanju vseh tujske prometnih činiteljev uspešno delovalo za povzdigo in napredek Škofje Loke.

Skupščino je otvoril predsednik sreski šolski nadzornik v p. Vinko Zahradnik, potem so pa poročali društveni funkcionarji. Za tajništvo zdravnik in sreski sanitetni referent dr. Viktor Kocijandčič, o blagajniških poslih trgovcev France Zebre in za kopalnišče fotograf Avgust Blaznik.

Iz poročil je bilo razvidno, da je delalo TPD po že preizkušenih potih tujske prometnega življenja. Kopalna sezona je sicer zaostajala zaradi slabega vremena, vendar je bilo mnogo delavnosti na vseh ostalih področjih: pri podeljevanju nagrad za s svetilnicami okrašena okna, pri postavljanju klopi, urejanju poti, opeševanju mesta itd., tako da je bilanca aktivna. Zlasti je važno, da je tujski promet lani napredoval in je prišlo v Škofjo Loko 271 gostov, ki so imeli 6717 nočnin. Med letoviščarji so bili poleg naših državljanov tudi češkoslovaki, avstriji, Nemci in švicarji. Kakor vsa zadnja leta, je imela Škofja Loka tudi lani v gosteh ferijale.

Kljub vsem, prizadevanjem TPD pa se čedalje bolj kaže, da bo moralo priti mesto širokopostopno akcijo za povzdigo tujskega prometa. V ta namen se je vršil skupni sestanek predstavnikov občine in TPD, kjer je bil sprejet program bodočih javnih del. Predvsem se je poudarila važnost moderne preureditve Kolodvorske ceste s podaljškom skozi mesto. Cesta naj bi se tiskovala, ali kako drugače preuredila. Tehnični oddelek banske uprave je o tej izredno važni zadevi že obveščal in poučeval. Stroški bi znašali ca. 2.800.000 din in bi bila mogoča modernizacija izključno le s pomočjo od zunaj. Na nujno potrebo preureditve ceste se bodo opozorila vsa pristojna mesta. Uredil se bo prostor v Rudinskem predmestju, ki se je pridobil iz regulacije Sore in z zaračunljivo obrežnega zidu Razširil se bodo dobili, na trgu samem pa uredil park. Na letos razširjeni Pokopališki cesti se bodo zasadila drevesa in postavile klopi. Uredil se bo tako zvalni Graben v zvezi z novoizgrajeno — kotonskim mostom preko Poljanščice. Akcija za zidave hotela v Škofji Loki ni nova. Vsi činitelji kažejo dobro voljo, da se premakne to vprašanje z mrtve točke. Na Kranjsko nad Škofjo Loko bo postavilo TPD lep, lesen paviljon, ki bo obratoval pozimi za smučarje. V zvezi z ureditvijo ceste bo preurejen tudi Mestni trg, deloma na račun hišnih posestnikov, ki so po zakonu

Pred koncertom učiteljskega pevskega zbora

Koncert bo v ponedeljek v veliki dvorani Filharmonije v Ljubljani

Ljubljana, 7. januarja. V ponedeljek 10. t. m. nastopi v veliki dvorani Filharmonije v Ljubljani učiteljski pevski zbor, ki nosi ime po velikem skladatelju Emilu Adamiču. Približno 30 učiteljev in učiteljic nastopi pod vodstvom učitelja-dirigenta Milana Pertota s skrbno izbranimi skladbami. Zbor je bil ustanovljen l. 1925 po družstvu učiteljev glasbe in je postal leta 1928 odsek sekcije JUU za dravsko banovino v Ljubljani. Nekoliko mesecev pred smrtjo slovenskega skladatelja Emila Adamiča je bil prekrščen v »UPZ-Emil Adamič«. Artistični vodja zbora je bil od vsega početka pa do konca leta 1933 prof. Srečko Kumar, od tega časa dalje ga pa z velikim uspehom vodi g. Milan Pertot.

Učiteljski pevski zbor (UPZ) je prištevati med one naše elitne pevске družine, ki mnogo donosajo k razvoju naše glasbene kulture. Zbor je bil v tem pogledu tako daleč, da se ni omejeval na suho reprodukcijo skladb, temveč hoče ugoditi vsem glasbenim potrebam v soli in izven nje. Doprinosa k razvoju slovenske glasbene kulture za del svojega poslanstva med narodom.

Že površen preizkus skozi njegovo delo, ki se po načinu pevskih vaj, sestavi članstva in glosnih težavah, trko razlikuje od dela vseh ostalih naših zborov, nam nehoti stavlja vprašanje, kako je mogoče UPZ ostati vseskozi kos zastavljenim si nalogam in kako je mogoče reševati te naloge? Vsega občudovanja je vredna redka zlatost članstva in predvsem velika ljubezen do pesmi, ki edina omogočajo obstoj in napredek zbora. Članstvo zbora sestoji izključno iz samih učiteljev in učiteljic, ki so raztreseni po dravski banovini. Za piske tečaje, ki trajajo od dva do šest dni z dopoldanskimi in popoldanskimi vajami, žrtvujejo svoje proste dneve ob božičnih, velikonočnih ali velikih počitnicah in le v najnujnih slučajih uporabljajo tudi šolske dneve, za kar imajo dovoljenje od ministrstva prosvete, ki je izdalo tozadevno naredbo zaradi važne kulturne misije tega zbora.

Težkoča dela tiči tudi v tem, da sta v Ljubljani samo predsednik in tajnik. Vsa-ko večje delo je zvezano z večjimi ali manjšimi glosnimi izdanki. Treba je zato obojestranske poštrevnosti in razumevanja, da delo napreduje. Pevski tečaj običajno posežejo zelo globoko v zborovsko blaginjo, ki bi sigurno bila prazna, ako je ne bi podpirala stanovska zavest stanovskih tovaršev in tovarišic in JUU. UPZ je torej pevška družina, ki je tesno povezana z učiteljskim stanom in moralno vezana, da dela v smislu njegovega poslanstva med narodom; UPZ je pevski zbor, ki ga materialno podpira izključno le naš učiteljski stan.

UPZ ustreza v vsem delovanju svojim namenom: že dobro desetletje goji, pospešuje in širi zborovsko glasbo, predvsem slovensko, jugoslovansko in slovansko narodno in umetno pesem. Od svoje ustanovitve pa do danes je priredil doma in v tujini nad 80 glasbenih nastopov. Poleg vsakoletnih koncertov v Ljubljani je večkrat nastopil v Mariboru, Celju, Ptuj, Kranju, Novem mestu, Ljutomeru, Murski Soboti, Zagrebu in Beogradu. Leta 1931 je poteval UPZ pod pokroviteljstvom kraljice Marije po Vojvodini, 1937 pa v znamenju 25. letnice osvobodjenja južne Srbije po vseh večjih krajih jugovzhodnega dela naše države. Leta 1930 je proslavil 50 letnico velikega predsednika T. G. Masaryka po Češkoslovaškem, a pot po Bolgariji leta 1935 se je vršila v znamenju brat-skega zblizanja. Njegovi koncerti so bili povod zmag naše glasbene umetnosti.

Prav tako važna je njegova propagan-da: popularne in moderne pesmi. Za UPZ so ustvarjali naši skladatelji mnogo kva-litetnih glasbenih umetnin, ki bi po svo-jem modernem značaju ostale v predalih avtorjev, ako se jih ne bi lotil zbor slo-venskega učiteljstva. Zbor je izvajal sklad-be, ki jih trenutno najbrž ne bi zmogel noben mešan zbor. Utrlati pot mladi glasbi bo tudi v bodoče delo UPZ. Večino zborov-ega arhiva obsegajo skladbe, ki jih je zbor naročil in tudi odkupil, s čimer je skromno podprl naše kompozite in jim dal nove pobude in vere v svoje delo. Mno-ga teh del je izvedel od sedaj samo UPZ v velikih centrah naše države. Program prihodnjega koncerta prav tako sestoji iz del, ki se v slovenski prestolnici še niso izvajala. V arhivu so pa tudi skladbe po-

pularnega značaja, ki jih je zbor tudi na-ročil in odkupil ter služilo posebej dobro pri sestavljanju turnejskih programov.

UPZ ima v svojem programu tudi toč-ko o delu za povzdigo mladinskega petja. Zbor je čutil že ob svoji ustanovitvi, da preko tega vprašanja ne bo smel iti in da tiči ravno v tem velik del njegove mi-sli. Naše učiteljstvo potrebuje nujno raz-ne pesmarice, pevске šole in glasbene pri-ročnice ter upravičeno pričakuje, da mu bo v tem oziru pomagala UPZ. Mnogo se-danjih pevskih mladinskih zborov so ravo v UPZ prešli prve pobude in pevovod-ske izobrazbe in ko je bil leta 1934 v Ljubljani prvi mladinski festival 22 otro-ških zborov, so bili njihovi dirigenti sko-ro izključno člani UPZ. V pogledu orga-nizacije mladinskih zborov ima UPZ še prav lepe načrte, ki bodo le dvignili nivo njihovega umetniškega izvajanja.

Zbor slovenskega učiteljstva je načel-tudi pedagoško stran svojega dela. Dose-danji uspehi v tem oziru se sicer ne more-jou primerjati z ostalim delom zbora, ker so z njim zvezane občutne glosne težko-če, a vendar kažejo pravo razumevanje artističnega odnosa zbora za glasbene po-trebe naših šol. Zbor si je moral najprej pridobiti in utrditi sloves elitne pevске družine, ki je potreben za umetniško vred-nost takih edicij. S takimi vprašanji se bavi že od svojega početka, a na višku de-la je bil, ko mu je predsedoval pokojni skladatelj Emil Adamič, ki je ob stolet-nici Levstikovega rojstva poklonil oseni-uglasbenih Levstikovih pesmi v ediciji »Naši mladini« in imel v delu že razne priročnike za različne šolske prireditve. Smrt ga je odtrgala sredi dela. Trenotno je delo zastalo, ker kompozit in pedagog obnemem je bil samo Emil Adamič. Njega-va smrt je bil najtežji udarec, ki ga je

moral prenesti UPZ v teku svojega ob-stoja. UPZ se je čutil dolžnega, da ga vi-do odlikuje za delo v zboru in predvsem za delo na polju slovenske glasbe sploh s tem, da si našene njegovo ime in ga ta-ko ovelokotuje za vse čase. Skromen spo-menk njegovega velikega duha, skromen za nas, a tem pomembnejši za potomce.

Artistični odbor UPZ je moral začeti znova z delom za glasbene edicije in je že toliko napredoval, da bo izšel prvi zvezek meseca marca prihodnjega leta. Ta gla-sbena edicija bo služila našemu učiteljstvu in vsem drugim vzgojiteljem pri prosi-ah materinskega dne. Tej bodo sledile še druge za različne šolske proslave.

Namen Učiteljskega pevskega zbora je tudi vzgajanje učiteljev-pevovodij za šte-vilne zbornice odraslih na deželi. V to svr-ho so jim namenjeni pevovodski tečaji, a ne-sporno je tudi dejstvo, da pridobijo člani najbrž na tečajih samih. Iz njegovih vrst je izšlo že mnogo pevovodij in pevskih organizatorjev, ki delujejo v splošno za-dovoljstvo po mnogih krajih naše oče-domovine. Posebno težka naloga čaka UPZ s organiziranjem praktičnih tečajev, ki naj bi usposobili naše učiteljstvo za udejstvo-vanje na polju naše folkloristike.

UPZ ima namen sestaviti tudi central-no knjižnico muzikalij v svr-ho izobrazbe učiteljev-pevovodij, organizirati referate in pevovodje posredkov pri sreskih dru-štvihi sekcije, izdajati še neobjavljena de-la naših najpomembnejših skladateljev itd. UPZ hoče biti pomemben faktor in sode-lavec na polju slovenske glasbe, kar mu nalaga že itak njegov poklic med narodom.

V teh kratkih potezah smo skušali zaje-ti vse delo UPZ in njegov pomen za našo glasbeno kulturo. Uvodoma smo že ome-nili, da vzdržuje zbor izključno slovensko učiteljstvo včlanjeno v JUU s prostovolj-nimi prispevki in da ne uživa nikake ma-terijalne podpore javnih oblasti. Z ozirom na pomembno vlogo UPZ v našem gla-sbenem življenju in z ozirom na težak polo-žaj našega učiteljstva je neobhodno po-trebno, da prisloži UPZ na pomoč mero-dajna oblast ter mu pomaga k realizaciji načrtov, ki so le v dobrobit slovenskega naroda. Javnost naj pokaže svoje raz-u-mevanje s tem, da se polnoštevilno udele-ži njegovega nastopa.

Rastline izpreminjajo svetlobo v gmoto

Najsenzacionalnejše biološko odkritje našega stoletja — Nova pota teoretične biologije

Mnogo presenetljivih vesti o svojih raz-iskavanjih so sporočili angleški učenjaki na kongresu ameriškega društva rastlin-skih fiziologov v Indianapolisu. Najsena-zionalnejše je bilo poročilo E. A. Spessa-rda s Hendrix College, da pridobivajo sol-nu izpostavljene rastline na težji, tudi če so hermetično zaprte v posodah iz pyre-xovega stekla. Ker niti v posodo niti iz nje ne more priti gmota in ker je svet-loba edina, kar prihaja v posodo, moramo iz tega sklepati, da imajo rastline čudno sposobnost zgostevati svetlobne enice, tako zvane fotone, neposredno v gmoto.

Do tega zaključka je prišel prof. Spes-sard že pred dvema letoma v svojem po-ročilu na kongresu v St. Louisu. Toda la-krat so bili njegovi poskusi še podvrženi kritiki, v kolikor gre za metodiko. To ga je privedlo do novih poskusov, ki jih je delal od februarja 1936 do novembra 1937 in sicer po novi tehniki in metodi, ki je omogočala dobiti kvantitativne podatke, obenem je pa izključevala vse pomote. Prof. Spessard je delal poskuse z najfi-nejšimi tehnikami. Na njih je stehal hermetično zaprte steklene posode z ob-segom 25 cm. V nekaterih posodah je bila voda; v drugih črnilo, v tretjih pa ze-lene rastline. Vse posode je obeval in jih od časa do časa stehal. Rastline v nekaterih posodah so rastle in sicer v tistih, kjer so bili dani pogoji za življenje, v drugih po-sodah je bilo pa teh pogojev malo ali pa sploh ne. Nekatere posode je postavil v svr-ho kontrole v temo.

Posode z zelenimi rastlinami, stoječe v temi, so po tehtanju pokazale, da se teža po 21 mesecih ni prav nič izpremenila. To je bil dokaz, da so bile posode res he-rmetično zaprte. Vse obevane posode z rastlinami so pa na težji pridobile. Naj-več so pridobile posode z najbolj zdravimi rastlinami. Tiste, v katerih so rastline umirale, so pridobile najmanj. Pri rastak-na teži je znašal 1 — 2 desetini miligra-ma na posodo 25 kub. cm v 21 mesecih. Teža se pa ni večala enakomerno, temveč pod vplivom letnih časov različno.

Rezultat je po mnenju ameriškega uče-njaka tako prepričevalen, da nam ne pre-ostaja nič drugega, nego sklepati, da mo-razo zelene rastline izpreminjati svetlobo neposredno v gmoto ali z drugimi besedami, da zbirajo rastline svetlobo kot gmoto. Pomen tega odkritja za vse nara-voslove leži na dlaní. Tudi se temeljnega pojmovanja razmerja med gmoto in ener-gijo. Teoretični biologiji pa odpira nova pota k rešitvi centralnega problema živ-ljenja, namreč problema o postanku živ-ljenja na naši zemlji in vprašanja ali se gmota izpremeni, ko vstopi v živo bitje. Kje je skrit mehanizem one strašne izpre-membe energije v gmoto, ali v listnem ze-lemilu ali neposredno v protoplazmi, to iz Spessardovih poskusov ne izhaja. Toda to bo stvar nadaljnjega proučevanja, ne več tako važnega, če se potrdi temeljno Spes-sardovo odkritje.

Užaljeni Shakespeare

Slavni angleški dramatik Shakespeare ima po vsem svetu navdušene čestilce. Ni torej čuda, če je bilo ustanovljeno že pred leti v Bostonu društvo Shakespearejevih čestilcev. To društvo je imelo 19 let vzornega predsednika Curbia. Mož je žrtvoval težke tisočake za nakup redkih izdaj Sha-kespearejevih dram, na svoje stroške je iz-dal zvezek komentarjev k »Rihardu III.« in gorje tistemu, ki bi se bil drznil oneča-stiti genijev spomin.

Naenkrat je pa prišel vzorni predsednik ob dober glas in moral je odložiti svoje mesto. Malo je manjkalo, da ga niso celo izključili iz društva. Prišlo je namreč na dan, da ima doma lepo kockasto pisico, ki jo kliče po Shakespearejevemu imenu, než-nem kakor lutka in lahkem kakor vetrč, »Cordelia«. Pa ne samo to. Cordelia je imela mlade, ki so dobili imena Romeo, Othello in Macbeth. Zaman se je predse-dnik branil, da je storil vse to iz ljubezni do Shakespearea. Moral je, kot rečeno, odložiti svoje mesto.

Kralj Boris in njegov oče

Oče in sin imata mnogo skupnih lastnosti in oba sta neverjetno skromna

V Pištanih na Češkoslovaškem se je mudil tudi lani nekaj časa na oddihu biv-ši bolgarski car Ferdinand. Prispej je tja, ko je odpotoval njegov sin Boris, sedanji bolgarski kralj, v London v zadevi pove-čanja bolgarske armade. Med vsemi ev-ropejskimi kralji je kralj Boris edini, ki ho-

voril, da bi se za gostoljubnost ne mogel oddolžiti. Ne, da bi ne imel denarja za ne-kaj steklenic šampanjca, pač je pa nje-gova dežela dokaj siromašna in kaj bi rekli Bolgari, če bi njihov kralj razmeta-val denar, dočim si morajo oni s trdim delom služiti kruh?

V enem se pa oče in sin vendarle raz-likujeta. Kralj Boris je navdušen za stro-je in njegova najljubša zabava je stati na lokomotivi. Nasprotno je pa Ferdinand ve-liki prijatelj narave in kot tak ima krasno botanično zbirko ter bogato zbirko žuželk. V Pištane pride skoraj vsako leto. Malo-ko pa ve, da je on dal pobudo za usta-novitev prekrasnega botaničnega vrta v tem slovečem češkem zdravilišču. Pred leti se je izprehajal po okoliščih zdravil-šča, kjer je rastle trava. Spremljala sta ga ravnatelj zdravilišča in upravitelj zdravil-škega otoka. Kralj se je ustavil, rekoč: »Tu bi morali urediti majhen botaničen vrt in napraviti nekaj umetnih jezer, pa bi bil otok takoj drugačen.« Naslednje le-to, ko je znova prišel v Pištane, je bilo to že storjeno.

Med svetovno vojno sta imeli dve bal-kanski državi Ferdinand in Boris. V Bol-gariji je vladal Ferdinand Koburski, v Rumuniji pa tudi Ferdinand, toda iz rodu Hohenzollernov. Z njim je vladala od le-ta 1914 do 1927, ko je Ferdinand umrl, tudi kraljica Marija, hči vojvode Edin-burškega, vnukinja angleške kraljice Vik-torije in ruskega carja. Vladala je prav za prav sama in zelo dobro. Dočim je bil



di po ulicah Sofije brez vsakega spre-mstva. Ferdinand pa je edini bivši vladar Evrope, ki ga ima ljudstvo rado tudi se-daj, ko ne sedi več na prestolu. Sedanji bolgarski kralj je tudi osebno zelo sim-patičen, on je najljubeznivejši kralj, kar jih je kdaj vladalo. Te lastnosti je podedoval po očetu. Med očetom in sinom je mnogo podobnosti.

O kralju Borisu je splošno znano, da je najslabše oblečeni kralj in sicer zato, ker mu delajo obleke v Sofiji. Sofijski kroja-či imajo pa čisto drugačen okus kakor njihovi angleški ali francoski kolegi. Fer-dinand Koburski hodi že pet let enako ob-lečen in menda nosi tudi iste čevlje, ka-kor jih je nosil pred petimi leti. Njegovi čevlji so karakteristični. Spodnji del je iz usnja, zgornji pa iz toplega sukna. Take čevlje radi nosijo stari upokojenci. Boris pozna mnogo svojih državljanov po ime-nu od siromašnih bolgarskih vrtnarjev do visokih uradnikov v ministrstvih. Tudi to lastnost je menda podedoval po očetu. Bivši car Ferdinand ima presenetljivo do-bro spomin. Spominja se vseh važnejših dogodkov iz otroških let, imenoma vam našteje vse svoje sovrstnike in količkej pomembne bolgarske javne delavce. V pi-štanskem hotelu »Thermia Palace«, kjer vedno stanuje, pozna vse uslužbence. Vsa-kega pikolija odgovori v njegovim kristnim imenom in če pride v hotel nov uslužbe-nec, se Ferdinand takoj zanima zanj.

Oče in sin imata pa še eno izredno skupno lastnost. Oba sta namreč never-jetno skromna. Kralj Boris nima rad raz-košja, pije zelo malo in v njegovi palači v Sofiji so pojedine zelo redke. Vzroki te skromnosti in zmernosti so zanimivi. Bol-gari so že po svoji naravi zelo trezni in varčni, poma nimajo radi. Nekoč, ko je nekdo vprašal kralja Borisa, zakaj živi tako skromno, mu je ta naravnost odgo-



Ferdinand Koburski samotar in se je v začetku vojne pridružil centralnim drža-vam, je rumunska kraljica Marija pravo-vorila svojega moža, da se je pridružil za-vezniškim državam in s tem korakom se je posrečilo razširiti Rumunijo v sedmjo največjo državo na evropski celini. Fer-dinandu Koburskemu pa ni imel kdo sve-tovati, v Bolgariji niso imeli politične kra-ljice, žene širokega obzora in velike pre-računljivosti, ki bi bila dober svetovalec vladarju. Posledica tega je, da mora Fer-dinand Koburski na stara leta hoditi pe-svetu.

Meštni pogrebni zavod
Občina Ljubljana



Umrla nam je naša mama, stara mama in tačča, gospa

Franja Podbregar

v 84. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb bo v soboto, dne 8. januarja 1938, ob 2. uri popoldne izpred mlirške veže zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališču k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 6. januarja 1938.

Zalujoči: JOSIP, FRANJO, DRAGO in ADOLF — sinovi, JULIJA in MILA — hčere, vnukinje, vnuki, sinuhe, zetjete in ostalo sorodstvo.

Svet v razgalinah

Pustolovski roman

— Sicer pa storite, kakor vam drago. — Je na-daljeval Lytton čez nekaj časa. — Povedal sem vam, kaj se mi zdi sumljivo, če pa ne mislite ničesar ukreniti, pustite stvar pri miru. Potem takem lahko grem. — Je pripomnil in se obrnil k vratom. Čeprav si je prizadeval, da bi govoril brez-brizno je odmevala iz njegovega glasu nevolja. — Inspektor mu je pa zastavil pot.

— Kam se vam pa tako mudi! Nikar se ne dela-te užaljenega, če vaš inspektor ne priklina na vse, kar mu poveste. Sicer pa tudi ni tako lahko odločiti se za lov, ki mi ga predlagate. Podmornica ni losos, da bi šli nadenj z golimi rokami in z raztrgano mrežo.

— Zelo duhovito rečeno, inspektore, toda dejal sem že, da lahko pustite stvar pri miru, če se vam zdi tako bolje. Morda si bodo pa upali pripluti nam pred nos v pristanišče in ko bo govoril o tem ves Boston in se smejal naši prebrisaniosti, je verjetno, da boste zvedeli to novico tudi vi tu. Toda tak uspeh bi ne bil vreden zavajanja.

— Strunen jezik imate, dragi moj in prevročo glavo. Radi bi čez dno in strni, toda odgovornost nosim jaz in zato moram jaz odločiti. Ste razu-meli? Vse moram dobro premisliti, pretehtati argu-mente za in proti. V pustolovščino se ne spuščam tako brez glave kakor bi storili vi. To me je že mi-

nilo. In pa stari Morley ni tak, da bi nas vodil za nos. Glede njega se gotovo motite. To se je vam pač samo zdelo.

Zdelo ne zdelo, vem, kar vem. Če ne verjamete, pa ni treba. Jaz vam pa pravim že tretjič, da tiho-tapi John Morley najmanj vsakega četrta leta po cele zabojke whiskyja in brandyja, ki mu ga odva-za podmornica. Videl sem jo že dvakrat. Te dni je prišla nova pošiljka — čakali so samo na ugoden čas. To, kar natvezi Morley vedno vašim ljudem, je pravljica za otroke. Nikar ne verjemite tega, da se vam ljudje ne bodo smejali.

Inspektor je stopil k Lyttonu in mu odgovoril v obraz: — A kaj je vse to, kar mi pripovedujete, dru-gega? Ničesar ne veste, prav ničesar. Sama ugibanja, same kombinacije slišim. Pravite — videl sem-toda kaj vraga ste videli? Nič več, nego manevri-rajočo podmornico, o kateri ne morete povedati še nič drugega, razen da se vam je zdelo sumljivo. Mar zadostuje to? ravim vam, da ne. Trditve da ste videli na nji napis »Marx«. Kolik nesmisel!

— Kaj pa ima pokojni Marx opraviti s tihotapci? Je bila najbrž tuja podmornica, ki pluje okrog sveta in preiskuje vsa pristanišča, da bi si preskr-bela skrivaj njihove načrte in fotografije. Morda pa niti to ne drži. Podmornice je zdaj povsod dovolj in kdove, ali bi ne naprtili naši vladi neprijetnosti, če bi se vmešavali v nekaj, kar nas nič ne briga. Išče mo sodeče, steklenice in zaboje, ne pa vojaške tajne. A Morley? To je tudi taka zgodba. Tega mo-ža sumničite zaradi malenkosti in po krivem.

— Tako! To se vam je posrečilo, inspektor! — se

je zasmejal Lytton ironično. — Pa vendar ne mi-slite, da mi bo prinesel ta stari lisjak že kožuh, potegnjem čez ušesa. Seveda se mi lahko zdi sum-ljiv ta poštnjak, za katerega bi r. u. žili roko v ogenj kakor vidim, samo na podlagi malenkosti in neumnosti. Meni pa zadostuje, ker vidim malo da-lje, ne pa samo do konca svojega uradnega nosu.

— Strupeni postajate, prijatelj, čeprav veste, da našim padel na glavo in da sem storil marsikaj drznega že takrat, ko vi niti še vedeli niste, kaj je morska voda! — ga je zavrnil inspektor ostreje in se znova ustavil pred njim. — Morley se ne bo ga-nil iz Bostona, kolikor vem. Živi pošteno in vestno izpolnjuje svoje dolžnosti. Da si pa izplakne svoje večno žejno grlo tu pa tam s požirkom whiskyja, to še ne zadostuje, da bi pozabil na vse drugo, kar je dobrega na njem. Jaz ne gledam na to tako tra-gično, kakor vi.

— Seveda, vsak človek si ne more takoj natočiti celega bazena šampanjca in pustiti v njem plavati balerin, kakor se je zgodilo oni dan v New Yorku. Pa tudi jaz nisem očital Morleyu izplakovanja nje-govega grla. Malenkosti me nikoli ne razburjajo. Pravim vam pa, da je to tihotapce alkoholnih pijač prve vrste, če mi verjamete ali ne.

Predsedke imate, prijatelj. To se vam pozna na obrazu. Morley ni storil še nič sumljivega. Na-sprotno to je zelo pošten fant, ki me je že opeto-vano in v veseljem opozoril na marsikaj in mi po-magal kadarkoli sem se obrnil nanj.

— Kako bi tudi ne. — se je zasmejal Lytton. — saj je dobro vedel, zakaj dela to. Tako je vam naj-bolje nasul peska v oči, sam si je pa zadovoljno

mel roke. Seveda, kdo neki bi si drznil dvomiti o poštenosti takega moža kakor je vaš Morley Sam pomaga carinskim oblastem zasledovati tihotapce. — Pomislite, kako redka čednost je to. Ha-ha-ha, inspektore, čestitam k takemu tovarišu. Da vam pa še ni prišlo na misel...

Inspektor je iztegnil roko proti njemu. — No, to sem pa res radoveden, vi, komaj izuče-no fante. Kaj naj bi mi prišlo na misel? — Kaj? Da še nikoli, kadar je bil z vami Morley, niste ujeli niti peresa, kaj šele ptiča. Mar nimam prav? Kar izvolite se spomniti: lahko bi te ekspe-dicije naštel, če želite. Bodite prepričani, da je bilo vedno, kadar ste se pripravljali na lov, vse gnezdo že davno opozorjeno. Od nekdaj so vas opazovali in se smejali, ko ste odhajali z dolgim nosom domov. Tako je in nič drugače.

Inspektor je jel znova hoditi po sobi, zdaj že manj razburjen. Nekaj časa je bilo vse tiho. V čast-nikovih besedah je bilo nekaj resnice. Vse te eks-pedicije z Morleyem, ki je sam opetovano opozoril inspektorja na »sumljivo« sled, so se končale kla-verno. Navadno niso ničesar našli, če pa so že kaj našli, so bili to samo prazni zaboji in steklenice ali pa prazni sodi. Vedno se je zdelo, da Morley ni vodil carinske policije slabo. A prišla je vedno po-zno, prepozno tako, da se je inspektor samo jezil na zamujeno priložnost. Navadno je kazalo, da so jo popihali tihotapci carinski policiji pred nosom.

Pa menda vendar ne gre tu za spretno igro tega drznega lopova. Mar je tako dolgo vodil policijo za nos, da je lahko sam za njenim hrbtom brez strahu tihotapil opojne pijače?